

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
GENEL MERKEZİ

Sayı: 71/258

11 Mayıs 1971

B A S I N B Ü L T E N İ

8-9 Mayıs 1971 günlerinde Ankara-
da Genel Merkezde toplanan Türki-
ye İşçi Partisi Genel Yönetim Ku-
rulu, iç ve dış politik olaylar ile
Parti çalışmalarını görüşmüş ve ya-
pılan görüşmeler ışığında aşağıda-
ki bildirinin yayınlanmasına karar
vermiştir :

I- Türkiye İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu, 12 Mart'tan bu yana hızla gelişen olaylar dizisi içinde Parti yetkili organ ve mercilerinin bildiri ve demeçleri ile yapılan çalışmalar sonucu ortaya çıkan Parti görüş ve tutumu ile tam uygunluk halinde olduğunu belir- tir ve seçtiği kurul ve mercilere güvenini teyit eder.

II- Anayasayı değiştirme teşebbüsleri ve bu teşebbüslerin doğ- rultusu konusu, içinde bulunduğumuz dönemin şüphesiz en önemli poli- tik sorunudur. Bu konuda basına akseden haberleri, halen TBMM'de gö- rüşülmekte olan Sıkı Yönetim kanun tasarısını ve özellikle Başbakan Erim'in 1 Mayıs'ta yabancı gazetecilerle düzenlediği basın toplantı- sında yer alan "Türkiye Anayasası birçok Avrupa ülkesinin anayasala- rından daha liberal bir Anayasadır, Türkiye böyle bir lüksü kaldıra- maz." şeklindeki sözlerini birlikte inceleyerek ve öteden beri egemen sınıfların 27 Mayıs Anayasasından son derece tedirgin olduğu gerçe- ğini ve ilk fırsatta bundan geriye dönme isteklerini bilen Türkiye İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu;

Yapılması istenen değişikliklerin, neticede 1961 Anayasasında yer alan temel hak ve özgürlükleri özünden yoksunlaştırdığını; Anayasamızı temel ilke ve felsefesinden tamamen uzaklaştıracağını ve kısaca ifa- de etmek gerekirse, 1961 Anayasasını yürürlükten kaldırarak ondan çok geride baskıcı bir düzen getirmeyi hedef aldığı tesbit eder.

Gerçekten bu konuda basında yer alan bilgilere göre yapılması istenen değişikliklerle bir takım usuli hükümler vasıtasıyla ve do- laylı da olsa;

- Yargıç teminatı kaldırılmaktadır,
- Üniversite ve TRT özerkliğine son verilmektedir,
- Hükümete kanun gücünde kararname çıkarma yetkisi tanınarak yalnızca yasama organına ait olması gereken yetki idarëve aktarılmaktadır,
- Mali kaynaklarını denetim yoluyla basın kontrol altına alın- maktadır,
- Bir takım idari kararlar için Danıştaya başvurma olanağı kaldırılmakta, Danıştay'ın yetkisi çok daraltılmaktadır,
- Yetkili yargı organının bir kararı olmaksızın dernek ve sendikalar gibi kuruluşları doğrudan kapatma yetkisi hü- kümete tanınmaktadır ve dolayısıyla grev hakkı kullanıl- maz hale getirilmektedir
- Nihayet bugün Meclislerde görüşülmekte olan Sıkıyönetim Kanunu tasarısı, demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlan- ması konusundaki niyet ve tutumu açıkça belirlemektedir.

-2-

Nitekim bu tasarıya göre ;

- TRT ve basına sansür koymak, kayıtlamak ve durdurmak,
- Grev hakkının kullanılmasını süreli veya süresiz olarak askıda bırakmak veya izine bağlamak,
- Her türlü toplantıları veya gösterileri yürüyüşlerini yasaklamak,
- Sanıkların 24 saat içinde mahkemeye sevki zorunluluğunu kaldırarak bir ay süre ile göz altında bulundurabilmek,
- Sıkı yönetim mahkemelerinin sıkı yönetim sona erdikten sonrada görevlerine devam imkanını vermek suretiyle herkesin tabii yargılama merciine çıkarılması temel ilkesini ihlal etmek,
- Sıkı yönetim sırasında işlenen suçların cezasını arttırmak ve yeni suçlar ihdas etmek,

gibi aynen kanunlaştığı takdirde bugünkü anayasamıza açıkça aykırı hemen hemen sınırsız kısıtlayıcı yetkiler idareye tanınmaktadır.

Oysa, Başbakan Erim'in "Türkiye İçin lüks" saydığı halen yürürlükteki 27 Mayıs anayasası olağanüstü şartlar altında ve bir çırpıda hemen tamamen değiştirmeye imkan vermeyecek özelliklere sahiptir.

Anayasamız her şeyden önce referandumla, yani halk oyuna sunulmuş ve onun doğrudan desteği alınarak kabul edilmiştir. Bunun üzerinde dikkatle durmak gerekir. Çünkü, onu temel amacından, felsefe ve ruhundan saptıracak bir değişikliği, meclis çoğunluğuna dayanıp ve yalnız meclisler eliyle gerçekleştirilmek düşünülemez. Üstelik anayasamız, geçen on yıl boyunca tamamen halka mal olmuş, belki bir örneği daha mevcut olmadığı şekilde en çok satılan kitaplar arasına girmiştir. Nitekim 1969 seçimlerinde, Adalet Partisi anayasa değişikliği ve bunun içinde 2/3 oy çoğunluğu isteği ile seçmenin karşısına çıkmış, fakat aldığı oylar 2/3 çoğunluğu sağlamak şöyle dursun eskisinden de az olmuştur. Bu sonuç da, dolaylı yoldan da olsa anayasanın halkımıza mal olduğunun diğer bir işaretidir.

Kaldığı bugün Mecliste gurubu bulan bütün partiler Sıkı Yönetim uygulamasına gerekçe olarak gösterilen ve partimizin esastan karşı olduğu anarşist ve terörist eylemlerin, değil anayasa, kanunlarda dahi bir değişikliğe lüzüm kalmaksızın önlenebileceğini iddia ve ilan etmişlerdi.

Şimdi ise Sıkı Yönetim Kanunu tasarısını ve anayasa değişikliğini elbirliği ile destekleme yoluna gitmektedirler. Böylece Türkiye İşçi Partisi'nin dışındaki bütün burjuva partileri anayasayı ve demokrasiyi savunma iddialarında ne kadar samimiyetten uzak olduklarını ve devanlı olarak demokrasi ve hürriyetten söz etmelerinin düpedüz bir yalandan ibaret olduğunu bir kere daha göstermişlerdir.

Son olayların başlangıç noktasını teşkil eden 12 Mart Muhtırası da bunalımın temel sebebinin anayasamızda değil, tam aksine şimdiye kadar gelmiş-geçmiş iktidarların politikalarında görmüştür.

Bütün bu nedenlere dayanarak Türkiye İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu, 1961 anayasasını belirtilen doğrultu da değiştirme teşebbüslerine ve hele bunun, konuyu enine boyuna serbestçe tartışıp incelenme olanağı yapısı gereği imkan bulunmayan bir sıkı yönetim ortamında gerçekleştirme düşüncesine kesinlikle karşıdır.

-3-

III- Bugün 11 ilimizde Sıkı Yönetim uygulanmaktadır. Sıkı Yönetim, yasa dışı, keyfi bir idare değildir. Resmi makamlar da muhtelif demeç ve tebliğlerinde bu konu üzerinde durmak lüzumunu duymuşlardır.

Gerçekten, bir sıkı yönetim ancak Anayasa da sayılan durumlardan biri mevcut olduğu takdirde Hükümetçe ilan edilir ve Meclislerin onayına sunulur. Onaydan sonra da Sıkı Yönetim, yürürlük süresi içinde, ilanına yol açan gerekçe ile sınırlıdır ; Bu sınır içinde mevcut mevzuat ve özellikle anayasa ile bağlıdır.

Partimiz, Hükümetin gerekçesine katılmadığını daha önce resmen açıklamış ve TBMM toplantısında senatör arkadaşımızın sözleri ve verdiği red oyu ile göstermiştir. Şimdi ise, muhtelif sıkı yönetim uygulamalarının, ilan gerekçesi ve mevcut mevzuatla bağlı olma sorunu ortaya çıkmış bulunuyor. Nitekim resmi beyan ve tebliğlerden hakkında bir tevkif kararı olmaksızın 24 saatten fazla göz altına alınanlar bulunduğu anlaşılmaktadır. Aralarında partimizin üst organlarında görev almış olanların bulunduğu bazı partili arkadaşlarımızın da, hakim kararı olmaksızın uzun süredir göz altında bulduklarını bilmekteyiz. Bu arkadaşlarımızın Sıkı Yönetim gerekçesinde belirtilen fiillerle hiç bir ilişkileri olamayacağına eminiz.

24 saati aşan bütün göz altına almalar anayasamıza tamamen aykırıdır. Diğer yandan uzun süre göz altında tutulmanın ortaya çıkarıldığı dolaylı bir mahzurda, bu durumdaki işçilerin, sonunda serbest kalsalar dahi işlerini kaybetmek gibi haksız ve en ağır bir cezaya maruz kalma tehlikesiyle karşılaşmalarıdır.

Ayrıca hiç bir mevzuatta yeri olmadığı ve resmi beyanlar, fikir suçu diye birşey tanınmadığı defaatle ifade ettiği halde, vaktiyle piyasada serbestçe satıldığı sırada satın alınmış kitapları evde bulundurmamak suçu ihdas edilmektedir. Bu, ve bu arada gazete, dergi kapatma gibi uygulamalarda Anayasa mızın ilgili maddelerine aykırıdır.

Bu durumda, halen mevcut sıkı yönetim idarelerinin - yukarıda belirtildiği üzere- ilan gerekçesi ile sınırlı ve mevzuatla bağlı kalması gerektiği konusuna tekrar ve önemle dikkati çekmeyi Türkiye İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu görev bilir.

IV- Anayasa'mızı ve buna bağlı olarak bir çok kanunları değiştirme teşebbüsleri, özellikle bu teşebbüslerin doğrultusu, arka arka gelen zamlar ve artan hayat pahalılığı, grevlerin ertelenmesi gibi aynı kısa süreye rastlayan ve birbirinden bağıntısız gibi gösterilmeye çalışılan bütün bu olaylar, bunların gerekçeleri ve bu konudaki niyetler ne olursa olsun, sınıfsal açıdan tahlil edildiğinde bir bütünlük göstermektedir. Neticede bütün bu olay ve hareketlerin egemen sınıflar yararına ve onların çıkarları doğrultusunda geliştiği ve buna karşı işçi ve emekçi sınıfların zararına yol açtığı ve kazanılmış haklarını geriletmeye yöneldiği objektif bir gerçek olarak ortaya çıkmaktadır. Oysa demokrasi, işçi ve emekçi sınıfların ekonomik ve politik düzeyde ve serbestçe teşkilatlanıp demokratik hak ve özgürlükleri tamamen kullanabilmeleri, böylece sermayeci sınıflar karşısında bir denge tutabilmeleri, ülke siyasetinde seslerini ve etkilerini duyurabilmeleridir.

-4-

Bugünkü politik buhranın altında yatan sebeplerden biri de, partimizin bıkmadan usanmadan tekrarladığı gibi anayasamızın ön gördüğü ve sosyal ve iktisadi haklar bölümünde yer alan hükümlerinin, şimdiye kadar gerçekleşmemiş olmasıdır. Bu gerçekleşmemenin nedeni ise Türkiye'nin dışa bağımlı az gelişmiş bir ekonomiye sahip oluşudur. Egemen sermayeci sınıflar-Burjuvazi-, anayasal ekonomik-sosyal haklardan, demokratik özgürlüklerden, özel teşebbüse konulmuş sınırlamalardan daima rahatsız olmuş, anayasayı değiştirme isteğini hep göstermiştir. Şimdi, kapitalistleşme sürecinin eriştiği düzeyde, burjuvazinin bu özlem ve isteği gerçekleşme yoluna girmiştir. Oysa bu yol, sosyal huzursuzlukları ve bunalımları artırmaktan başka hiç bir sonuç vermeyecektir. Hattırlamak gerekli ki, toplumsal huzur, sermayeci sınıfların sömürü ve sermaye birikimi huzuru değildir; Geniş halk kitlelerinin işinden, yarından güven duyma, insanca yaşayabilme huzurudur. Yasaklar ve baskılarla bu temel huzur asla sağlanamaz.

Türkiye İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu bu objektif gerçeklerin tam bilincinde olarak, şimdiye kadar kıskançlıkla savunduğu ve tozlu metinler halinde kalmaması, hayata geçirilmesi için elindeki bütün olanaklarla mücadelesini yaptığı 27 Mayıs Anayasa sı ve onun sağladığı demokratik ortamı partimizin sonuna kadar savunmaya ve genişletmeye olan karar ve azmini teyid eder. Ve , başta bütün işçi ve emekçi sınıflar olmak üzere bütün demokratik anayasacı güçleri, bütün anayasal kuruluşları, bağımsız ve özerk üniversite ve TRT yi, Hür basını , Sendikalar ve bütün demokratik kuruluşları, anayasanın hazırlanmasında emeği geçmiş herkesi ve nihayet başlangıç kısmında anayasanın kendi "Uyanık bekçilik"lerine emanet edildiği bütün vatandaşları, gene anayasanın kendilerine tanıdığı demokratik haklarını kullanarak anayasamızı bütün güçleriyle sonuna kadar savunmaya çağırır.

BASIN BÜROSU